

Київський національний лінгвістичний університет
Кафедра психології, педагогіки і туризму

СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
Основи науково-дослідної роботи

Рівень вищої освіти	перший (бакалаврський)
Спеціальність	242 Туризм
Освітня програма	Туристичне обслуговування
Форма здобуття освіти	денна
Статус дисципліни	нормативна
Мова викладання	українська
Семестр	II
Обсяг дисципліни	кредити – 3 загальний обсяг годин – 90 аудиторна робота – 44 год., у т. ч.: <ul style="list-style-type: none">- лекції – 20 год.,- семінарські заняття – 24 год.,- самостійна робота – 46 год.
Форма контролю	залік
Пререквізити	знання, вміння і навички, набуті під час вивчення дисципліни «Основи туризмознавства», а також загальні знання з історії, географії, суспільних наук, інформатики. Здобувачі вищої освіти повинні знати теоретичні основи туризму, закономірності його розвитку, місце туризму в суспільстві та господарській системі, а також основи інформатики, основні поняття історії та суспільствознавства; вміти користуватися базовою термінологією з туризмознавства, давати комплексну характеристику туристичних регіонів світу, аналізувати туристичний потенціал території, користуватися науковими та методичними джерелами при підготовці до семінарських занять, робити аргументовані висновки; володіти елементарними навичками пошуку, систематизації, узагальнення інформації, роботи з джерелами, електронними ресурсами, виділення релевантної інформації, написання та оформлення реферативних повідомлень.
Постреквізити	знання, отримані у процесі вивчення дисципліни «Основи науково-дослідної роботи», можуть бути використані під час вивчення нормативних і вибіркового дисциплін, під час написання і захисту курсових і кваліфікаційної роботи.
Викладач	Лебедева Ірина Миколаївна, кандидат історичних наук, доцент
Контактна інформація	e-mail: iryna.lebedieva@knlu.edu.ua

Дні занять	згідно розкладу занять
Консультації	згідно графіку консультацій

ЗАГАЛЬНИЙ ОПИС ЗМІСТУ ДИСЦИПЛІНИ

Метою дисципліни є ознайомлення здобувачів першого (бакалаврського) рівня вищої освіти з основами науково-дослідної роботи та особливостями наукових досліджень у галузі туризму.

Предметом вивчення курсу «Основи науково-дослідної роботи» є процес наукового дослідження, у тому числі у галузі туризмознавства.

Завданням вивчення дисципліни «Основи науково-дослідної роботи» є ознайомлення здобувачів із сутністю науки як системи знань та інституційної форми наукового дослідження, з особливостями наукового мислення; з методологічними засадами наукового дослідження; з системою наукових методів та особливостями їх застосування при здійсненні туризмознавчих досліджень; з технологією здійснення наукового дослідження; з поняттям академічної доброчесності та видами її порушень; з основними вимогами до оформлення результатів наукового дослідження та їх оприлюднення.

ЦІЛІ НАВЧАННЯ

Засвоєння навчальної дисципліни «Основи науково-дослідної роботи» передбачає формування таких компетентностей: здатність комплексно розв'язувати складні професійні задачі та практичні проблеми у сфері туризму і рекреації як в процесі навчання, так і в процесі роботи, що передбачає застосування теорій і методів системи наук, які формують туризмознавство, і характеризуються комплексністю та невизначеністю умов; здатність до критичного мислення, аналізу і синтезу; здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел; навички використання інформаційних та комунікаційних технологій; здатність зосереджуватися на результаті при виконанні завдань; здатність використовувати професійну термінологію, оперувати туристичною інформацією, вести дискусію та виражати власну думку в усній та письмовій формах. Також вивчення дисципліни має на меті формування фахової компетентності: здатність здійснювати моніторинг, інтерпретувати, аналізувати та систематизувати туристичну інформацію, уміння презентувати туристичний інформаційний матеріал.

У результаті вивчення дисципліни здобувачі повинні знати сутність і функції науки як системи знань і сфери людської діяльності, класифікацію наук; систему організації науки в Україні і світі; місце науково-дослідної роботи здобувачів у системі вищої освіти; основні форми науково-дослідної роботи здобувачів вищої освіти; методологію та методи науково-дослідної роботи; особливості наукових досліджень у галузі туризму; сутність та етапи наукового дослідження проблеми; поняття академічної доброчесності та види її порушень; поняття наукової інформації, особливості її використання у науково-дослідній роботі; правила бібліографічного опису джерел за національним та міжнародними стандартами. Здобувачі повинні вміти:

формулювати мету і завдання, визначати об'єкт і предмет наукового дослідження; планувати проведення власного наукового дослідження; підбирати та аналізувати інформацію за темою дослідження; оприлюднювати результати власного наукового дослідження. Володіти елементарними навичками: пошуку наукової інформації; оформлення результатів наукових досліджень; написання реферативних повідомлень, наукових тез і доповідей для виступу на наукових конференціях; складання списку джерел дослідження.

ПОЛІТИКА КУРСУ

Під час вивчення дисципліни «Основи науково-дослідної роботи» здобувачі вищої освіти мають відвідувати лекційні та семінарські заняття, вчасно виконувати всі види робіт, що передбачені робочою програмою навчальної дисципліни. Відпрацювання занять, пропущених через поважні причини, відбувається під час консультацій. У разі здачі завдань (практичні роботи, індивідуальні завдання) після встановленого строку без поважних причин кількість балів за їх виконання зменшується (з мах 5 б. ставиться лише 4).

Під час виконання завдань здобувачі повинні обов'язково дотримуватися принципів академічної доброчесності, а саме: самостійно виконувати всі види завдань та форми контролю; посилатися на джерела інформації у разі використання ідей, розробок, тверджень, відомостей; надавати достовірну інформацію про використані методики досліджень і джерела інформації, результати власної навчальної діяльності.

ТЕМАТИЧНИЙ ПЛАН

Тема 1. Наукова діяльність та її значення у сучасному суспільстві.

Мета і завдання дисципліни «Основи науково-дослідної роботи». Поняття наукової діяльності та її види. Організація науково-дослідної роботи в Україні, її законодавче оформлення. Принципи організації наукової праці. Особистість ученого, його роль у науці.

Тема 2. Наука як система знань. Класифікація наук. Наукове мислення та його особливості. Поняття науки, її функції і завдання. Основні категорії науки. Виникнення та еволюція науки. Роль науки на сучасному етапі. Класифікація наук. Туризм як об'єкт пізнавальної діяльності. Туризмознавство як область міждисциплінарного знання

Тема 3. Методологічні засади та методи наукових досліджень. Характеристика основних елементів науки як системи знань. Емпіричний рівень науки. Наукова гіпотеза: сутність, види, функції, етапи розробки. Теоретичні основи науки (теорія, концепція, гіпотеза, понятійний і науково-методичний апарат). Методи наукового пізнання та їх класифікація. Загальні і спеціальні методи наукових досліджень. Особливості застосування

наукових методів у туризмознавчих дослідженнях

Тема 4. Наукове дослідження і технологія дослідницької роботи. Процес наукового дослідження, його характеристика. Формулювання теми, проблеми, мети дослідження. Об'єкт і предмет наукового дослідження. Основні етапи наукового дослідження. Поняття наукового результату. Особливості наукового дослідження у туризмі.

Тема 5. Інформаційне забезпечення наукових досліджень. Наукова інформація, її сутність і значення при проведенні наукових досліджень. Джерела наукової інформації. Технологія пошуку і роботи зі спеціальною літературою в процесі дослідницької роботи. Правила використання джерел інформації у науковій роботі.

Тема 6. Оформлення результатів наукових досліджень. Систематизація результатів наукових досліджень. Оприлюднення результатів наукового дослідження: особливості та вимоги. Наукова публікація, її функції та основні види. Наукова доповідь. Методика підготовки та оформлення публікацій. Вимоги до наукових публікацій.

Тема 7. Академічна доброчесність у науковому та освітньому просторі України. Дотримання академічної доброчесності – фундаментальна засада наукової діяльності. Поняття академічної доброчесності. Види порушень академічної доброчесності. Плагіат, самоплагіат, фабрикація. Некоректне використання літературних джерел. Заходи забезпечення дотримання вимог академічної доброчесності у КНЛУ.

Тема 8. Правила складання списку джерел дослідження. Поняття бібліографії та основні вимоги до її складання. Основні вимоги до оформлення бібліографії. Оформлення списку джерел дослідження. Основні вимоги оформлення бібліографії за ДСТУ 8302:2015. Міжнародні стилі цитування та посилань у наукових роботах. Основні правила цитування та оформлення списку джерел за АРА-стилем.

Тема 9. Науково-дослідна робота здобувачів вищої освіти, її роль у підготовці фахівців. Науково-дослідна робота здобувачів як обов'язковий компонент системи вищої освіти та вимога часу. Особливості організації науково-дослідної роботи здобувачів у вищому навчальному закладі. Види і форми науково-дослідної роботи здобувачів. Правила написання реферативних повідомлень, наукових тез, виступів на наукових конференціях. Правила ведення наукових дискусій.

Тема 10. Особливості підготовки, оформлення і захисту курсових і кваліфікаційних робіт здобувачів вищої освіти. Кваліфікаційна робота – підсумковий етап науково-дослідної роботи здобувачів вищої освіти. Основні

вимоги до курсової та кваліфікаційної роботи. Структура кваліфікаційної роботи бакалавра. Етапи роботи над курсовою та кваліфікаційною роботою. захист кваліфікаційної роботи як завершальний етап дослідницької діяльності студента.

ВИДИ ЗАНЯТЬ, ФОРМИ ТА МЕТОДИ НАВЧАННЯ

Передбачені лекційні та семінарські заняття, виконання самостійної роботи та її захист. Форма підсумкового контролю – залік.

Під час навчання використовуються методи: проблемного викладання, пояснювально-ілюстративний, репродуктивний, частково-пошуковий, дослідницький, діалогово-комунікаційний, самонавчання. Семінарські заняття передбачають усне опитування, виконання письмових практичних завдань, захист індивідуальних і групових завдань (презентацій). Самостійна позааудиторна робота включає вивчення теоретичних питань, що стосуються тем лекційних занять, за рекомендованою літературою, виконання індивідуальних завдань з метою закріплення теоретичного матеріалу, складання бібліографічного списку джерел. Однією з форм самостійної роботи є підготовка доповідей для виступу на науково-практичних конференціях, написання наукових тез. Здобувач може обрати тему для написання тез з області власних наукових інтересів.

Однією з умов виконання індивідуальних і групових завдань є дотримання принципів академічної доброчесності.

СИСТЕМА ТА КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ

Система модульно-рейтингового контролю результатів навчання здобувачів першого (бакалаврського) рівня вищої освіти має таку структуру:

№ з/п	Форма підсумкового контролю	Види навчальної діяльності	Максимальна кількість балів
1.	Передбачений підсумковий контроль – залік	1. Аудиторна та самостійна навчальна робота 2. Модульна контрольна робота (МКР)	50 50

Поточне оцінювання всіх видів навчальної діяльності здобувача (аудиторна робота та самостійна робота) здійснюється в національній 4-бальній шкалі – «відмінно» («5»), «добре» («4»), «задовільно» («3»), «незадовільно» («2»). Невиконання завдань обов'язкової самостійної роботи, невідвідування семінарських та практичних занять позначаються «0».

**Критерії оцінювання аудиторної роботи здобувача
(на семінарському занятті)**

№ п/п	Види навчальної діяльності	Оцінка	Критерії оцінки
1.	Відповідь на семінарі з основних питань	5	Правильна, ґрунтовна, повна відповідь, творче висвітлення проблем
		4	Правильна відповідь, але недостатньо повна, розгорнута та ґрунтовна
		3	Поверхнева відповідь з порушенням логіки, неаргументована
		2	Неправильна відповідь
2.	Активна участь у роботі семінару (доповнення, відповіді на проблемні питання тощо)	5	Максимально висока активність, що свідчить про всебічну обізнаність з матеріалом
		4	Висока активність, що свідчить про фрагментарну обізнаність з матеріалом
		3	Середня активність, що свідчить про необізнаність з матеріалом
		2	Низька активність, що свідчить про неволодіння матеріалом
3.	Експрес-контроль (робота на семінарі протягом 10-15 хв.: тест, поточна контрольна робота, вибіркоче опитування та ін.)	5	Повна відповідь за критеріями конкретного виду роботи
		4	Недостатньо повна відповідь за критеріями конкретного виду роботи
		3	Поверхнева відповідь з порушенням логіки, неаргументована
		2	Незадовільна відповідь за критеріями конкретного виду роботи
4.	Написання повідомлення дослідницького характеру	5	Ґрунтовне повідомлення, в якому повністю розкрито зміст обраної проблеми, зроблено відповідні узагальнення, висновки
		4	Правильне, але недостатньо повне, розгорнуте та ґрунтовне повідомлення

		3	Поверхнєве з порушенням логіки, неаргументоване повідомлення
		2	Поверхнєве з порушенням логіки, численними помилками повідомлення

Критерії оцінювання самостійної роботи здобувачів

Позааудиторна самостійна робота здобувачів включає виконання завдань, які пропонуються викладачем (письмові практичні роботи, підготовка презентацій, написання тестів наукового характеру, складання бібліографічного списку джерел). Однією з форм самостійної роботи є підготовка доповідей для виступу на науково-практичних конференціях, написання наукових тез.

Позааудиторна самостійна робота оцінюється за традиційною 4-бальною системою: «відмінно» («5»), «добре» («4»), «задовільно» («3»), «незадовільно» («2»). За невиконання завдань самостійної роботи здобувач отримує «0» балів.

Виконані всі вимоги до написання позааудиторної самостійної роботи: позначені проблема й обґрунтована її актуальність, зроблений аналіз різних точок зору на проблему й логічно викладена власна позиція, сформульовані висновки, тема розкрита повністю, витриманий обсяг, дотримані вимоги до зовнішнього оформлення, дані правильні відповіді на додаткові питання.	«відмінно»
Виконані основні вимоги до написання позааудиторної самостійної роботи, тема розкрита достатньо повно, витриманий обсяг, дотримані вимоги до зовнішнього оформлення. Водночас допущені деякі недоліки: не обґрунтовано актуальність проблеми, сформульовані висновки нечіткі, наявні певні неточності у викладенні матеріалу.	«добре»
Є істотні відступи від вимог до написання позааудиторної самостійної роботи. Зокрема: тема розкрита лише частково, допущені фактичні помилки в змісті позааудиторної самостійної роботи, відсутній висновок, не витриманий обсяг самостійної роботи; є недоліки в оформленні.	«задовільно»
Тема самостійної роботи не розкрита, виявляється істотне нерозуміння проблеми, не витриманий обсяг самостійної роботи; самостійна робота оформлена неправильно.	«незадовільно»

У кінці вивчення навчального матеріалу модуля напередодні заліково-екзаменаційної сесії викладач виставляє одну оцінку за аудиторну та позааудиторну самостійну роботу здобувача як середнє арифметичне з усіх

поточних оцінок за ці види роботи з округленням до десятої частки. Цю оцінку викладач трансформує в **рейтинговий бал за роботу протягом семестру** шляхом помноження на **10¹**. Таким чином, максимальний рейтинговий бал за роботу протягом семестру може становити **50**.

Модульна контрольна робота (МКР) є складником семестрового рейтингу і виконується перед заліком.

До кожного варіанта модульної контрольної роботи входить по три питання, що відповідають **репродуктивному** (рівень А), **алгоритмічному** (рівень В) й **творчому** (рівень С) **рівням складності**. Кожне питання модульної контрольної роботи оцінюється по багатобальній системі.

Структура модульної контрольної роботи:

Завдання репродуктивного рівня (А): максимальна кількість балів – 10.

Завдання алгоритмічного рівня (В): максимальна кількість балів – 18.

Завдання творчого характеру (С): максимальна кількість балів – 22.

Максимальна кількість балів за виконану модульну контрольну роботу становить **50 балів**. Наявка на МКР оцінюється в **0 балів**.

Час виконання модульної контрольної роботи – **1 год. 20 хв.**

Критерії оцінювання модульної контрольної роботи

Види завдань	Кількість балів	Критерії оцінки
Питання (завдання) репродуктивного рівня (рівень А, мах – 10 б.)	10	відповідь змістовна, логічна, послідовна, повністю розкриває зміст питання
	7–9	відповідь повна, проте є незначні недоліки та помилки
	4–6	відповідь неповна, містить недоліки та помилки
	1–3	відповідь схематична, містить багато фактологічних помилок та неточностей
	0	відповідь відсутня або повністю не відповідає змісту питання
Питання (завдання) алгоритмічного рівня (рівень В, мах – 18 б.)	3 бали за кожну правильно оформлену позицію	Питання алгоритмічного рівня передбачає завдання з оформлення бібліографічного списку з трьох запропонованих джерел (книжки, статті з періодичного видання, статті наукового збірника) за правилами української бібліографії (ДСТУ 8302:2015) та за АРА-стилем.
Питання	22	вичерпна, змістовна, логічна та послідовна

¹ Наприклад, протягом семестру здобувач отримав за аудиторну та самостійну роботу такі оцінки: «5», «3», «5», «4», «5», «4». Середня арифметична оцінка становить **4,33**, з округленням до десятої частки – **4,3**. Отриману оцінку множимо на **10: 4,3x10=43**. Це число є рейтинговим балом здобувача за роботу протягом семестру.

(завдання) творчого рівня (рівень С, макс – 22 б.)		за викладом відповідь, що містить самостійні судження та демонструє здатність до творчого розв'язання поставлених завдань; здобувач вільно оперує поняттями та категоріями, аргументовано доводить власну точку зору
	17–21	відповідь правильна, змістовна, послідовна, але містить деякі неточності у розв'язанні завдань; здобувач аргументовано доводить власну точку зору
	11–16	відповідь змістовна, послідовна, але містить недоліки та неточності у розв'язанні завдань; здобувач демонструє недостатнє обґрунтування власної точки зору
	6–10	відповідь неповна, схематична, є неточності та помилки у викладенні матеріалу, рівень самостійності суджень недостатній
	1–5	відповідь поверхнева, нелогічна, містить суттєві помилки та неточності, рівень самостійності суджень низький
	0	відповідь відсутня або не відповідає змісту питання
Разом	50 балів	

Семестровий рейтинговий бал є сумою рейтингового бала за роботу протягом семестру і рейтингового бала за МКР.

Максимальний рейтинговий бал здобувача становить **100 балів**.

Підсумкова форма контролю – залік в усній формі.

Оцінка в національній шкалі («зараховано», «не зараховано») та оцінка в шкалі ЄКТС виставляються на підставі семестрового рейтингового бала здобувача за дисципліну таким чином:

90 – 100 балів	–	A	} зараховано
82 – 89 балів	–	B	
75 – 81 бал	–	C	
66 – 74 бали	–	D	
60 – 65 балів	–	E	
59 балів і нижче	–	FX.	

Здобувачі, які мають семестровий рейтинговий бал з дисципліни **60 і вище**, отримують оцінку «зараховано» і відповідну оцінку в шкалі ЄКТС без складання заліку.

Здобувачі, які мають семестровий рейтинговий бал з дисципліни **59 і нижче**, складають залік і в разі успішного складання їм виставляється оцінка

«зараховано» в національній шкалі, а в шкалі ЄКТС – Е та бал **60**. Якщо здобувач під час заліку отримав оцінку «не зараховано», то йому у відомість обліку успішності виставляється оцінка «не зараховано» в національній шкалі, оцінка **FX** – у шкалі ЄКТС та його семестровий рейтинговий бал за дисципліну.

Критерії оцінювання заліку:

№	Критерії оцінювання	Шкала оцінювання	
		«зараховано»	«не зараховано»
1.	Відповідність змісту	Відповідь здобувача повністю відповідає змісту питання. Основні проблеми розкриті чітко та в повній мірі	Відповідь здобувача лише частково відповідає або не відповідає взагалі змісту питання. Основні проблеми визначено нечітко або не визначено зовсім
2.	Повнота і ґрунтовність викладу	Основні питання розкриті повністю і ґрунтовно	Основні питання розкриті лише частково і без належної глибини або взагалі не розкриті
3.	Термінологічна коректність	Здобувач вільно й коректно користується понятійно-категоріальним апаратом дисципліни	Здобувач майже не користується термінологією

Оцінка «зараховано» виставляється за умови, якщо відповідь здобувача в повній мірі відповідає всім зазначеним критеріям.

Оцінка «не зараховано» виставляється за умови, якщо відповідь здобувача не відповідає хоча б одному із зазначених критеріїв.

Умови допуску до заліку

Для допуску здобувачів вищої освіти до заліку з дисципліни «Основи науково-дослідної роботи» обов'язковим є виконання ними вимог навчального плану і графіка навчального процесу. Здобувачі мають відпрацювати всі пропущені аудиторні заняття з дисципліни «Основи науково-дослідної роботи». Здобувач вважається **допущеним до семестрового контролю (заліку)**, якщо він **виконав усі види робіт**, що передбачені робочою програмою дисципліни.

РЕКОМЕНДОВАНІ ДЖЕРЕЛА

Базова література

1. Артемчук Г. І., Курило В. М., Кочерган М. П. Методика організації науково-дослідної роботи : навч. посіб. для студентів та викладачів вищих навчальних закладів. Київ : Форум, 2000. 271 с.
2. ДСТУ 8302:2015. Бібліографічне посилання. Загальні положення та правила складання. Вид. офіц.; уведено вперше; чинний від 01.07.2016. Київ : ДП «УкрНДНЦ», 2016. 17 с. (Національний стандарт України).
3. Євтушенко М.Ю., Хижняк М.І. Методологія та організація наукових досліджень : навч. посіб. Київ : Центр навчальної літератури, 2019. 350 с.
4. Кислий В.М. Організація наукових досліджень : навч. посіб. Суми : Університетська книга, 2018. 224 с.
5. Колесников О.В. Основи наукових досліджень навч. посіб. Київ : Центр навчальної літератури, 2019. 144 с.
6. Конверський А. Основи методології та організації наукових досліджень : навч. посіб. Київ : Центр навчальної літератури, 2019. 350 с.
7. Мальська М., Пандяк І. Організація наукових досліджень. Київ : Центр навчальної літератури, 2017. 136 с.
8. Мальська М., Паньків Н. Основи наукових досліджень : навч. посіб. для студентів спеціальності «Туризм» та «Готельно-ресторанна справа». Львів : Видавництво ЛНУ імені Івана Франка, 2020. 226 с.
9. Міжнародні правила цитування та посилання в наукових роботах : методичні рекомендації / автори-уклад.: О. Боженко, Ю. Корян, М. Федорець; Науково-технічна бібліотека ім. Г.І. Денисенка Національного технічного університету України «Київський політехнічний інститут імені Ігоря Сікорського»; Українська бібліотечна асоціація. Київ : УБА, 2016. 119 с.
10. Носачова Ю.В., Іваненко О.І., Радовенчик Я.В. Основи наукових досліджень : підручник. Київ : Кондор, 2020. 132 с.
11. Петренко А., Забара С. Основи наукової діяльності : навч. посіб. Київ : Видавництво університету «Україна», 2018. 222 с.
12. Положення про академічну доброчесність здобувачів вищої освіти Київського національного лінгвістичного університету (перший (бакалаврський) і другий (магістерський) рівні вищої освіти; денна і заочна форма здобуття освіти). URL: <http://www.knlu.edu.ua/ru/research/normativno-pravova-baza-research>.
13. Про наукову і науково-технічну діяльність : Закон України від 26 листоп. 2015 р. № 848-VIII. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/848-19#Text>.
14. Про схвалення Стратегії розвитку туризму та курортів на період до 2026 року : Розпорядження Кабінету Міністрів України від 16 берез. 2017 р. № 168-р. URL: <https://www.kmu.gov.ua/npas/249826501>.
15. Цехмістрова Г. С. Основи наукових досліджень : навч. посіб. Київ : Слово, 2004. 240 с.

Додаткова література

1. Баскаков А. Я., Туленков Н. В. Методология научного исследования : учеб. пособие. Киев : МАУП, 2004. 216 с.
2. Вернадский В. И. Научная мысль как планетное явление. Москва : Наука, 1991. 271 с.
3. Герасименко В. Г. Теорія туризму як складова туризмології. *Вісник соціально-економічних досліджень*. 2011. Вип. 2. С. 173–180.
4. Єріна А. М., Захожай В. Б., Єрін Д. Л. Методологія наукових досліджень : навч. посіб. Київ : Центр учбової літератури, 2004. 212 с.
5. Івакін О. А. Основи епістемології: Теорія і методологія наукового пізнання : навч. посіб. для студ. магістерського відділення та аспірантів. Одеса : Юридична література, 2000. 111 с.
6. Крушельницька О. В. Методологія та організація наукових досліджень : навч. посіб. Київ : Кондор, 2006. 206 с.
7. Кун Т. Структура научных революций. Москва : АСТ, 2020. 320 с.
8. Ниренберг Д. Искусство творческого мышления / пер. с англ. Минск : Попурри, 1996. 270 с.
9. Пушкарь А. И. Потрашкова Л. В. Основы научных исследований и организация научно-исследовательской деятельности : учеб. пособие. Харьков : ХНЭУ, 2009. 306 с.
10. Рач В. А., Верейна Л. В., Могильний Г. А. Візуалізація інформації: психологічні та організаційні аспекти. Луганськ : Вид-во Східноукр. нац. ун-ту, 2000. 160 с.
11. Романчиков В. І. Основи наукових досліджень : навч. посіб. Київ : Центр учбової літератури, 2007. 254 с.
12. Сенге П. Пятая дисциплина. Искусство и практика самообучающейся организации / пер. с англ. Москва : Олимп-Бизнес, 2003. 406 с.
13. Технологія наукових досліджень (схеми та приклади) : навч. посіб. / уклад. М. С. Дороніна. Харків : ІНЖЕК, 2005. 64 с.
14. Туризмологія: Концептуальні засади теорії туризму / ред.: В. С. Пазенок, В. К. Федорченко. Київ : КУТЕП, 2008. 825 с.
15. Шейко В. М., Кушнарченко Н. М. Організація та методика науково-дослідницької діяльності : підручник. Київ : Знання-Прес, 2002. 295 с.
16. Юринець В. Є. Методологія наукових досліджень : навч. посіб. Львів : ЛНУ, 2011. 179 с.

Інформаційні ресурси

Сайти бібліотек	Режим доступу
Національна бібліотека України імені В.І. Вернадського	http://www.nbuv.gov.ua/
Державна науково-педагогічна бібліотека України імені В.О. Сухомлинського	https://dnpb.gov.ua/ua/
Національна бібліотека України	https://nlu.org.ua/

імені Ярослава Мудрого	
Харківська державна наукова бібліотека імені В.Г. Короленка	https://korolenko.kharkov.com/
Львівська національна наукова бібліотека України імені В. Стефаника	http://www.lsl.lviv.ua/index.php/uk/golovna2/
Державна науково-технічна бібліотека України	https://dntb.gov.ua/ru/
Одеська національна наукова бібліотека України	http://odnb.odessa.ua/
Український інститут науково-технічної і економічної інформації	http://www.uintai.kiev.ua/
Сайт товариства «Знання» України	http://znannya.org.ua/